

si se quiere incluso prolongadas, quizás por algunos hasta alcanzar unas ermitas y fácilmente unas cumbres... Todo sin duda más sugeridor.

Y no hubo esa compenetración porque tampoco hubo quien avivara el cariño, pues no bastan unos alicientes si estos son desconocidos; lo primero que hacia falta era abrir posibilidades y divulgar esas mismas notas. En parte, una laudable entidad garriguense que luego citaremos se habían preocupado de ello.

Hoy cuando aparecen a docenas los libros e itinerarios que glosan y reseñan pueblos y comarcas vecinas, procurando seleccionar lo agradable, juntando a la anécdota la poesía y reuniendo en alguna manera todo aquello que pueda tener interés al visitante, — pena es confesar que nuestra cuadrícula topográfica carece incluso de la más prosaica guía. Que no tengamos siquiera un Santamaría que nos incluya en un «Viatje a Catalunya» ya es de lamentar. Al menos Montmany tiene suyos «Ell sots ferestecs».

Es natural que las citas anteriores, no pueden ser aspiraciones, pero Bigas y Riells del Fai por ejemplo, jamás olvidarán la suerte de que un Maspons y Labrós diera a sus contornos perenne vida y espiritualidad, recogiéndoles y bordando un florón de leyendas y tradiciones que hoy se deduce a visitarlos.

¡A La Garriga le iba faltar solera? ¡Malogrado cuánto se pierde!

A Roig y Llop le bastaron escasas tardes de nuestro pueblo para engarzarnos amenamente en curiosas y atractivas narraciones hasta entonces quizás oídas si alguna vez, pero sin consolidar.

En otro aspecto, para atestiguar nuestras posibilidades, un solo nombre como Galwey bastaría para convencer al más incrédulo. Y nos satisface que él plasmara La Garriga tantas veces sobre telas maestras precisamente desde los altos que hemos dicho, cuando aquellas no eran encinares o dulces remansos del Congost desconocidos por muchos.

Y algo dirá también, y no se puede olvidar, el primer premio con que el conjunto de paisajes de La Garriga, presentado por la Atracción de Forasteros, triunfó en plena competición del Turismo Nacional. Entre los días en que tampoco «Forma», «El Día Gráfico», ni «Barcelona Atracción», se menospreciaban publicando ilustraciones del paisaje nuestro que comentamos. La mayoría de él, justo es afirmarlo era bosque y montaña.

La Garriga

Estiu 1900

per Jaume Carner Suñol

En aquell temps la colonia garriguenga estava formada per burgesos de la classe mitja, per industrials, per alguna família aristocrata, com els Nadal o la Marquesa de Castanyer, i per artistes com l'Alió músic i els pintors Galwey i Urgell, aquest amb el seu aire de romàntic del 1830. Més tard l'Ildefons Suñol i el Dr. Font augmentaven el cicle d'intel·lectuals, i que junt amb les funcions teatrals al teatre natural del bosc de ca'n Tarrés i a l'esbart de poetes de L'Ametlla, com en Josep Carner i l'Emili Vallès, feren que es donés a La Garriga el nom, un xic irònic, d'Atenes del Vallès.

Aleshores el poble estava una mica passat de moda, però s'hi vivia pacíficament. La gent es tractava sense complicacions amb un to familiar una mica rigit i convencional, i, si de tant en tant, hi havia un «potain» era sense mala intenció.

Les senyores, amb els seus pentinats alts, vestien trajes de percal, tapades fins el coll i amb les fandilles arran de sabates. Els homes arribaven els dissabtes amb el tren, bruts de carbó, suosos tot ventant-se amb els barrets de païlla.

A la farmàcia hi havia una tertúlia, i es parlava de política, del moviment cultural del país i es comentava la passada guerra colonial. Alguns prenien l'aperitiu sota les acàcies del jardí d'En Pepet Lloveras, simpatíctic xicot natural de la costa.

Els matins eren estrictament casolans. A les tardes, sense allargar-se massa, s'anava a passejar fins a les fonts i en aquell temps no havia començat la tala sistemàtica d'arbres. Al final del passeig no hi havia cap torra que limités els horitzons i es podia gaudir de les postes de sol de L'Ametlla.

Avui el poble ha crescut, els trens van un xic més ràpids (no molt), la vida de Colònia s'ha comentat al Casino tot estanderitzant-se ràpidament. Les tertúlies han desaparegut i hom va adonant-se de que La Garriga va evolucionant vers un concepte del viure que quasi res tindrà que veure amb el del 1900. — I això certament sap greu.—

